With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

კავკასიის უნივერსიტეტი
CAUCASUS UNIVERSITY

ევროპული სწავლების სამკუთხედი

Triangle Effect of European Studies at schools

TEESS

ევროკავშირის Erasmus+ პროგრამების მხარდაჭერით

ჟან მონე პროექტების ფარგლებში - 611026-EPP-1-2019-1-GEEPPJMO-PROJECT

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

კავკასიის უნივერსიტეტი
CAUCASUS UNIVERSITY

ევროპული სწავლების სამკუთხედი

Triangle Effect of European Studies at schools
(TEESS)

ევროკავშირთან ასოცირების პროცესები საქართველოში

ევროპული სწავლების სამკუთხედი - Triangle Effect of European Studies at schools” (TEESS)

პროექტის შესახებ ინფორმაცია იხილეთ:

- www.cu.edu.ge
- FB: Triangle Effect of European Studies at Schools
- კონკურსში მონაწილეობისათვის - „მე დავინახე ევროპა საქართველოში“ მოგვმართეთ teess@cu.edu.ge

ევროკავშირთან ასოცირების პროცესები საქართველოში

- ევროპა. ევროკავშირის შექმნა და გაფართოება
- ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი
- საქართველოსა და ევროკავშირის თანამშრომლობა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სფეროში

- გურანდა ჭელიძე
- ეკატერინე ქარდავა
- ზურაბ ბრაგვაძე

ნაწილი II

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

ტრენინგის მიზანი

- უნივერსიტეტის გარეთ პირების ცნობიერების ამაღლება ევროპული ინტეგრაციის შესახებ, ევროპული სწავლების საუნივერსიტეტო გამოცდილების მიტანა დევნილებითა და ეთნიკური უმცირესობებითა დასახლებული რეგიონების სკოლების მოსწავლეთა და მასწავლებელთათვის, მათი ოჯახებისათვის;

- ცოდნის გაძლიერება და დამოკიდებულებების ფორმირება ასოცირების შეთანხმებისა და ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შეთანხმების შესახებ ევროპისმცოდნეობის საგანმანათლებლო საბაკალავრო პროგრამის აკადემიური პერსონალის, სტუდენტებისა და ჩართულობით.

ტრენინგის ამოცანა

- ევროკავშირისა და საქართველო-ევროკავშირის ურთიერთობების შესახებ ინფორმაციული სენსიტიურობის ზრდა;
- დეზინფორმაციასთან ბრძოლა;
- მოწყვლადი ჯგუფების მოტივაციის ზრდა და მათ შორის, სახელმწიფო ენის, პატივისცემისა და სწავლების გაძლიერება;
- უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის (პროექტის ჯგუფის) კვლევითი და პროფესიული უნარების ზრდა;
- უნივერსიტეტის „ევროპისმცოდნეობის“ სტუდენტების თეორიული ცოდნის პრაქტიკულ საკომუნიკაციო ურთიერთობებში გამოყენების უნარების განვითარება.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- **დემოკრატიული და სამართლიანი ურთიერთობები - ორმხრივად სარგებლიანი და მომგებიანია.** ევროკავშირიც და საქართველოც საკუთარ ინტერესებს იკმაყოფილებს ასოცირების შეთანხმებით.

1. რა არის საქართველოს ხელისუფლებისა და ხალხის ოფიციალური ნება და სად არის ეს ნება ასახული?

- **საქართველოს კონსტიტუციის 78-ე მუხლი:**

„კონსტიტუციურმა ორგანოებმა თავიანთი უფლებამოსილების ფარგლებში მიიღონ ყველა ზომა ევროპის კავშირსა და ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციაში საქართველოს სრული ინტეგრაციის უზრუნველსაყოფად."

- **საქართველოს 2019-2022 წლების საგარეოპოლიტიკის სტრატეგიით** განსაზღვრულია, რომ საქართველოს მიზანია ევროკავშირში გაწევრიანება.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- **საქართველოს უსაფრთხოების პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების დოკუმენტში წერია რომ საქართველოს ინტერესია:**

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციაში გაწევრება და ევროკავშირში ინტეგრაცია.

- **„ევროკავშირსა და ნატოში საქართველოს გაწევრების კომუნიკაციის შესახებ სტრატეგიაში გაწერილია:**

ევროკავშირსა და ნატოში საქართველოს გაწევრებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე შესაბამისი გზავნილების შემუშავება როგორც ეროვნულ, ასევე საერთაშორისო დონეზე ხორციელდება: საზოგადოებრივი აზრის კვლევების შედეგების, სამიზნე ჯგუფების ანალიზის, ძირითადი არასწორი აღქმისა და საზოგადოებაში არსებული ინფორმაციის ნაკლებობის საფუძველზე.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგია 2017 – 2021-ის დოკუმენტში აღნიშნულია:

განათლების სფეროში ევროკავშირის შესაბამის პოლიტიკასა და პრაქტიკასთან დაახლოვება, რაც დაკავშირებულია განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების განხორციელებასთან...

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

2. როგორია პოსტ-საბჭოთა ვითარება საქართველოში და რატომ არის მნიშვნელოვანი ევროკავშირთან პარტნიორობა?

- *უკანასკნელი 30 წლის მანძილზე, დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლისა და დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღეებიდან მოყოლებული, საქართველომ გადაიტანა რამდენიმე ომი, შეიარაღებული კონფლიქტი, პოლიტიკური და ეკონომიკური შევიწროება რუსეთის ფედერაციის მხრიდან.*

- *შედეგად, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა და ცხინვალის რეგიონი/სამხრეთ ოსეთი ოკუპირებულია რუსეთის ფედერაციის მიერ. საქართველოს ეკონომიკა კი დროდადრო მნიშვნელოვან ნეგატიურ ზეგავლენას განიცდის. იარაღით, მშვიდობიანი მოსახლეობის დახოცვით, მიწების მიტაცებით, სისხლისღვრით, ძალის დემონსტრირებით, მტერი მუდმივად ასუსტებს საქართველოს სუვერენიტეტს, ხელჰყოფს ტერიტორიულ მთლიანობას, ხელს უშლის დემოკრატიულ პროცესებს, კეთილდღეობის ზრდას, განვითარებას, დამოუკიდებლობას, თავისუფლებას; რუსეთის ფედერაციის მხრიდან ჩვენ სუვერენულ ყოფაში ჩარევის შედეგები მტკივნეულია: უმუშევრობა, სიღარიბე და ა.შ... იმის გამო, რომ საქართველოს სურს იყოს დამოუკიდებელი, გამთლიანებული, ცივილური, ღია და გახსნილი მსოფლიო ხალხებისა და ნებისმიერი სახელმწიფოების მიმართ, - მას ებრძვის მეზობელი.*

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

2. როგორია პოსტ-საბჭოთა ვითარება საქართველოში და რატომ არის მნიშვნელოვანი ევროკავშირთან პარტნიორობა?

საერთაშორისო დოკუმენტებით აღიარებულია ქართველთა ეთნიკური წმენდა აფხაზეთში.

ასეთ ყოფაში, პარტნიორებისა და პოლიტიკური მეგობრების გარეშე, საქართველოს გაუჭირდებოდა გადარჩენა და ღირსეული სახელმწიფოებრივი ცხოვრების გაგრძელება.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

3. რა სფეროებში ეხმარება ევროკავშირი საქართველოს?

- სკოლების აშენება და გარემონტება;
- გზების დაგება;
- სატრანსპორტო სფეროს გაუმჯობესება, მათ შორის კეთილმოწყობილი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის რაოდენობის ზრდა;
- განათლების ხარისხის გაუმჯობესება და ახალი შესაძლებლობების მიცემა საქართველოს მოქალაქეებისათვის, მათ შორის უფასოდ სწავლება საზღვარგარეთ, სტიპენდიების გაცემა და სხვა.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

3. რა სფეროებში ეხმარება ევროკავშირი საქართველოს?

- ეთნიკური უმცირესობების, დევნილთა ან/და ლტოლვილთა მხარდამჭერითი ღონისძიებები, „დისკრიმინაციის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღება და ანტი-დისკრიმინაციული მექანიზმების შექმნა;
- სხვადასხვა ბიზნესის დაფინანსება და გაძლიერება, მათ შორის, სოფლის მეურნეობის სფეროში;
- სახელმწიფო სერვისების განვითარება (ერთი ფანჯრის პრინციპით მომსახურება, საზოგადოებრივი ჯანდაცვა, კრიზისების მართვა, სხვა);

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

3. რა სფეროებში ეხმარება ევროკავშირი საქართველოს?

• მეცნიერების სფეროს გაძლიერება;
• შრომის ინსპექციის მექანიზმის ჩამოყალიბება და დასაქმებულთა უსაფრთხოების დაცვის გაძლიერება;
• საქართველოს ჩართვა და ინტეგრირება მსოფლიო და რეგიონული მასშტაბის პროგრამებში, მათ შორის, გაზისა და ნავთობის მარშრუტების დივერსიფიცირების პროექტებში (აზერბაიჯანი-საქართველო-თურქეთის მჭიდრო პარტნიორობით);

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

3. რა სფეროებში ეხმარება ევროკავშირი საქართველოს?

- მეცნიერების სფეროს გაძლიერება;
- შრომის ინსპექციის მექანიზმის ჩამოყალიბება და დასაქმებულთა უსაფრთხოების დაცვის გაძლიერება;
- საქართველოს ჩართვა და ინტეგრირება მსოფლიო და რეგიონული მასშტაბის პროგრამებში, მათ შორის, გაზისა და ნავთობის მარშრუტების დივერსიფიცირების პროექტებში (აზერბაიჯანი-საქართველო-თურქეთის მჭიდრო პარტნიორობით);
- სამუშაო ადგილების შექმნის ხელშეწყობა;
- საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება და მოვლა;
- პროკურორების, მოსამართლეების, სხვა პროფესიის პირების გადამზადება-დატრენინგება.
- საზღვარგარეთ მყოფი პირების საქართველოში ნებაყოფლობითი დაბრუნების ხელშეწყობა.
- სხვა მარავალი.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

4. რა არის ახალი და დიდი გამოწვევა ევროკავშირი-საქართველოს ურთიერთობებში?

იარაღისა და ტყვიის გარდა, გაჩნდა ომის ახალი სახეობა - ჰიბრიდული ომი, რაც ნიშნავს ყალბი ინფორმაციით, სიცრუით, ტყუილით მიზნის მიღწევას.

საქართველოში მტრები ავრცელებენ ინფორმაციას, რომ ევროპული კავშირი გვართმევს ენას, კულტურას, წეს-ჩვეულებებს, ტრადიციებს და სხვა.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

5. როგორია ევროკავშირის წევრი ქვეყნების თანა-ცხოვრების რეჟიმი?

ევროპული კავშირი არის 27 ევროპული სახელმწიფოს გაერთიანება, სადაც ერთობლივად მიიღება გადაწყვეტილებები.

მიღებული გადაწყვეტილებები თითოეული ქვეყნის ინტერესშია და ყველასათვის სასარგებლოა.

ევროპული კავშირის ყველა წევრ ქვეყანას აქვს საკუთარი სახელმწიფო ენა, ისტორია, კულტურა, ცხოვრების წესი, კონსტიტუცია, წეს-ჩვეულებები, ტრადიციები, ადათები.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

5. როგორია ევროკავშირის წევრი ქვეყნების თანა-ცხოვრების რეჟიმი?

მათი დამოუკიდებლობა და ინდივიდუალიზმი დაცულია.

27 ევროპული ქვეყანა ერთმანეთისგან მნიშვნელოვნად განსხვავდება. ისინი წარსულში ერთმანეთს ეომებოდნენ და მტრობდნენ კიდეც, მაგრამ მათ შესძლეს კონსტრუქციული დათმობითა და ურთიერთსასარგებლო ერთობლივი ქმედებებით მშვიდობის, კეთილდღეობის, მართლმსაჯულებისა და უსაფრთხოების სივრცის აშენება, სადაც ნებისმიერი ადამიანი თავს დაცულად გრძნობს.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

6. რა არის ასოცირების შეთანხმება (AA) და ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცე (DCFTA)?

AA არის საქართველოს მომავალში ინვესტირების უდიდესი შესაძლებლობა. ის წარმოადგენს საქართველოს **საშინაო რეფორმების განხორციელების დოკუმენტს**, რისი შედეგიც უნდა იყოს მდგრადი განვითარება, ადამიანის უფლებების მაღალი სტანდარტით დაცვა, კანონის უზენაესობა, წარმოების და კეთილდღეობის ზრდა, სოციალური განზომილების გაძლიერება, ღირსეული შრომა და დასაქმება ყველასათვის, თაობებს შორის კონსოლიდაცია (ახლანდელი თაობების პასუხისმგებლური და კეთილსინდისიერი ქცევა მომავალი თაობების კეთილდღეობისათვის).

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

6. რა არის ასოცირების შეთანხმება (AA) და ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცე (DCFTA)?

DCFTA არის ასოცირების შეთანხმების ნაწილია (კერძოდ, IV კარი). DCFTA არის ქართული წარმოების განვითარებისა და გაძლიერების შესაძლებლობა, ისეთი ბაზრის ჩამოყალიბებისა და შექმნის შესაძლებლობა, სადაც დაცული იქნება

- ადამიანი
- ბიზნესი
- გარემო/ბუნება

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- **DCFTA-ის თანახმად, ნებისმიერმა ინვესტორმა უნდა განახორციელოს ისეთი საქმიანობა საქართველოში, სადაც დაცული იქნება:**

- *საქართველოს ბუნება (წყალი, ჰაერი, მიწა, მცენარეები), რაც საქართველოს მოქალაქეების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის გარანტია;*

- *ნაყოფიერი დასაქმებისა და ღირსეული შრომის პრინციპი, რაც საქართველოს მოქალაქეებს მისცემს შესაძლებლობას ჰარმონიულად დააბალანსონ პროფესიული და პირადი/საოჯახო ცხოვრება, მიიღონ შემოსავალი და გაზარდონ საკუთარი კეთილდღეობა;*

- *მეწარმოების თავისუფლება, რაც ბიზნესს შეუქმნის თავისუფალი განვითარებისა და მოქმედების პირობებს, სადაც ბიზნესს არ დაჩაგრავს სხვა ბიზნესი და სადაც ბიზნესს არ დაჩაგრავს სახელმწიფო.*

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

7. როგორ უწყობს ევროკავშირი ხელს უშუალოდ საქართველოს ეროვნული წარმოების განვითარებას?

DCFTA-ში წერია, რომ ევროკავშირის შიდა ბაზარზე მხოლოდ იმ საქონელს მიენიჭება შეღავათები (გათავისუფლედება საბაჟო გადასახადებისგან), რომელიც **წარმოშობილია საქართველოში.**

ე.ი. ევროკავშირი მხოლოდ იმ საქონელს გაათავისუფლებს საბაჟო გადასახადებისაგან, რომელიც ქართულია.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

8. რა არის ევროკავშირის შიდა ბაზარი?

- 27 ევროპულ სახელმწიფოს აქვს საერთო თავისუფალი შიდა ბაზარი. ეს ნიშნავს, რომ ყველა ევროპულმა სახელმწიფომ ერთმანეთის მიმართ **გააუქმა შეზღუდვა საქონლისა და მომსახურების გადაადგილების სფეროში**. მათ ერთმანეთის მიმართ საერთო და თანასწორი წესი დაადგინეს.

- ევროკავშირის **შიდა ბაზარი 500 მილიონიანი სამომხმარებლო თავისუფალი ბაზარია**. დღეს, მთელი მსოფლიო ცდილობს, საკუთარი წარმოება ევროკავშირის შიდა ბაზარზე გაიტანოს და გაყიდოს. ეს ქვეყნები იმასაც ცდილობენ, რომ თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი ჰქონდეთ ევროკავშირთან. თუმცა ყველას არ აქვს. საქართველოს კი აქვს.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

9. რას ნიშნავს ევროკავშირის თავისუფლების, უსაფრთხოებისა და მართლმსაჯულების სივრცე?

- ევროპული კავშირი სთავაზობს საკუთარ მოქალაქეებს მთელი ევროკავშირის მასშტაბით თავისუფალი გადაადგილების შესაძლებლობას.

- აქ გარანტირებულია უსაფრთხოებისა და დაცვის მაღალი დონე კრიმინალის, რასიზმის, ქსენოფობიის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესაბამისი მექანიზმებით, რაც კოორდინირებულია წევრი ქვეყნების პოლიციასა და სხვა კომპეტენტურ ორგანოებს შორის თანამშრომლობით.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

9. რას ნიშნავს ევროკავშირის თავისუფლების, უსაფრთხოებისა და მართლმსაჯულების სივრცე?

- **2017 წელს ევროპულმა კავშირმა მიიღო კანონი, რის შედეგადაც საქართველოს მოქალაქე უვიზოდ შედის და თავისუფლად გადაადგილდება შენგენის ზონაში** (90 დღე 180 დღიან პერიოდში).
- ამ შესაძლებლობის გახსნის დღიდან საქართველოს ათი ათასობით მოქალაქემ თავისუფლად, ყოველგვარი სავიზო მოსაკრებლისა და სასაზღვრო კვეთის საფასურის გარეშე, იმოგზაურა შენგენის სხვადასხვა ქვეყნებში.
- აღრიცხულია, მილიონზე მეტი შესვლა შენგენის ზონის ქვეყნებში საქართველოდან.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

10. როგორია ენის პატივისცემის პოლიტიკა ევროკავშირში?

- ევროკავშირი პატივს სცემს თითოეული წევრი სახელმწიფოს ენას. ამიტომაც, ევროკავშირის ოფიციალური და სამუშაო ენაა 24 ენა. ეს ნიშნავს შემდეგს: როცა ევროპული კავშირი იღებს კანონებს, გადაწყვეტილებებს, ის ითარგმნება ყველა ევროპულ ენაზე და საკუთარ სახელმწიფო ენაზე მიეწოდება ხალხს. ეს პრინციპი ასახულია ასოცირების შეთანხმებაშიც.

- **ასოცირების შეთანხმების თანახმად, საქართველომ უნდა თარგმნოს ევროკავშირის კანონმდებლობა ქართულად, რათა მოხდეს ევროპული სტანდარტების ზუსტი გაგება. გარდა ამისა, ევროპული კავშირი ფინანსურადაც ეხმარება საქართველოს, რომ ქართულ ენაზე თარგმნონ უცხოური კანონმდებლობა.**

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

11. როგორია ოჯახისა და ქორწინების პოლიტიკა ევროკავშირში?

ევროკავშირში ოჯახისა და ოჯახის ერთიანობის დაცვა ფუნდამენტური ღირებულებების ნაწილია. ევროპული კავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა ქარტიის თანახმად:

- *ყველას აქვს უფლება დაიცვას პირადი და საოჯახო ცხოვრება.*
- *დაქორწინების უფლება და ოჯახის შექმნის უფლება უზრუნველყოფილია ეროვნული კანონმდებლობებით.*
- *ოჯახი სარგებლობს სამართლებრივი, ეკონომიკური და სოციალური დაცვით.*
- *ოჯახური და პროფესიული ცხოვრების შეთავსების მიზნით, ნებისმიერს აქვს უფლება დაცული იყოს სამსახურიდან გათავისუფლებისგან დედის დეკრეტული შვებულების და მშობლის შვებულების და შვილად აყვანის შვებულების დროს.*

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

11. როგორია ოჯახისა და ქორწინების პოლიტიკა ევროკავშირში?

- ევროპული კავშირის ყველა წევრ ქვეყანას აქვს საკუთარი ისტორიული, კულტურული, ადათობრივი წარმოდგენები და მსოფლმხედველობა ოჯახის შესახებ, რაც ასახულია თითოეული ქვეყნის კონსტიტუციაში.

- მაგალითად, ლატვია არის ევროპული კავშირის წევრი. ლატვიის კონსტიტუციაში წერია შემდეგი: „სახელმწიფო იცავს და მხარს უჭერს ქორწინებას - ქალისა და კაცის კავშირს...“.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

12. როგორია მიმდინარე დახმარებები ევროკავშირისგან?

- **ევროპული კავშირი საქართველოს ყოველწლიურად ეხმარება არანაკლებ 350 მილიონი ლარით,** რაც მიემართება სხვადასხვა სფეროს, მათ შორის, ეკონომიკისა და კერძო სექტორის მხარდაჭერას, სოფლის მეურნეობას, განათლებას, საჯარო ადმინისტრირებას, მართლმსაჯულებას, გარემოს, ტრანსპორტს, კულტურას.

- ევროპული კავშირის დახმარებით შეიქმნა ახალი საიტი, სადაც **აღწერილია 160 პროექტზე** მეტი, რასაც ევროპული კავშირის დახმარებით დღეს ახორციელებს საქართველო. ეს საიტია: https://eu4georgia.ge/

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

12. როგორია მიმდინარე დახმარებები ევროკავშირისგან?

- **Covid-19, პანდემიისა და საგანგებო მდგომარეობის პერიოდში, მაშინ როცა ევროპულ კავშირს თავად ჰქონდა დიდი პრობლემები, მან მოახერხა 1.5 მილიარდი ლარის მობილიზაცია, რათა დახმარებოდა საქართველოს კრიზისის დაძლევაში.**

- ეს იყო უპრეცედენტო მხარდაჭერა ევროპული კავშირის მხრიდან საქართველოს მიმართ ჯანდაცვის სფეროში არსებულ პრობლემებთან გამკლავების და სამომავლო ეკონომიკურ და სოციალურ გამოწვევებთან ბრძოლის.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

13. როგორია შრომითი უფლებებისა და დასაქმების პოლიტიკა ასოცირების შეთანხმებით?

- ევროკავშირის დიდი ძალისხმევისა და ფინანსური დახმარების შედეგად, საქართველოში ჩამოყალიბდა შრომის ინსპექცია.

- ევროპული კავშირის მხრიდან მრავალჯერადი მცდელობის შედეგად, საქართველოს შრომის კოდექსში შევიდა ცვლილებები, რის შედეგადაც გაიზარდა დასაქმებულის შრომითი უფლებების დაცვის სტანდარტი.

- რაც შეეხება დასაქმების ადგილების შექმნას: ევროკავშირი ფინანსურად დაეხმარა 521 მცირე და საშუალო ბიზნესს საქართველოში. შედეგად შეიქმნა 18270 მეტი სამუშაო ადგილი.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

14. რა პროდუქტი გადის საქართველოდან ევროკავშირის შიდა ბაზარზე?

საქართველო **თხილის** ექსპორტიორი უმსხვილესი ქვეყნების ხუთეულში შედის. ქართული თხილის ყველაზე მსხვილი საექსპორტო ბაზარი (ბაზრის 60%) ევროპის ქვეყნებზე მოდის.

ჩატარებული კვლევის მიხედვით, **კივის** მოსაყვანად ყველაზე კარგი კლიმატი ახალი ზელანდიის შემდეგ საქართველოში, კერძოდ, ფოთი-ზუგდიდი-გალი-ოჩამჩირის ტერიტორიაზეა.

ქართული კივის ერთ-ერთი უპირატესობა მაღალი შაქრიანობაა. დღეს კომპანია "ნერგეტა" ზუგდიდის რაიონის სოფელ ინგირში მოწეულ კივს ევროკავშირში ყიდის.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

14. რა პროდუქტი გადის საქართველოდან ევროკავშირის შიდა ბაზარზე?

„**ქართული მწვანილი** მოდის წელიწადის ძალიან კარგ დროს: სექტემბრიდან- მაისამდე, ეს ის პერიოდია, როდესაც ევროპას მწვანილი სჭირდება"- ასე შეაფასა ჰოლანდიურმა კომპანიამ ქართული მწვანილი. იმერეთის 1000-მდე სასათბურე მეურნეობაში 550 მცირე მეწარმესა და 10 მსხვილ კომპანიას წელიწადში დაახლოებით 25 000-მდე ტონა მწვანილი მოჰყავს.

მატყლი ცხოველური წარმოშობის პირველი პროდუქტია, რომლის ექსპორტიც დაუშვა ევროკავშირმა.

ქართული **თაფლი** უნიკალური არომატითა და გემოთი გამოირჩევა. თაფლი მეორე ცხოველური წარმოშობის პროდუქტია, რომელსაც ევროპულმა კავშირმა ბაზარი სრულად გაუხსნა.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- **ევროპული კავშირის შიდა ბაზარი დიდია და ის დიდი რაოდენობით ითხოვს პროდუქტს.**
- ამიტომაც, მნიშვნელოვანია, საქართველოში მწარმოებლებმა შექმნან კოოპერატივები - ძალისხმევა, კაპიტალი და რესურსი გააერთიანონ. ასეთი გაერთიანებების შექმნაც მხარდაჭერილია ევროპული კავშირის მხრიდან. მაგ.: საქართველოს მთავრობამ, ევროკავშირის დახმარებით, ფერმერთა კოოპერაციის ევროპული პრაქტიკის დანერგვა დაიწყო.

- დღეისათვის, ქვეყანაში რეგისტრირებულია 1500-ზე მეტი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი, რომელიც 13,000-ზე მეტ ფერმერს აერთიანებს.
- ევროკავშირმა 4 მილიონი ევროს პირდაპირი საგრანტო დახმარება გაუწია 200-ზე მეტ კოოპერატივს, რომელიც 2000-ზე მეტ ფერმერს აერთიანებს.
- ევროკავშირის დაფინანსებით გადამზადება გაიარა 7200-ზე მეტმა ფერმერმა.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

- **არ დაიჯეროთ, რომ საქართველოს არ შეუძლია დიდი რაოდენობით წარმოება.**

- იყო დრო, საქართველო საბჭოთა კავშირისთვისაც (300 000 მილიონი მოსახლეობისთვის) აწარმოებდა ბევრ პროდუქტს.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

15. როგორია სურსათის უვნებლობის პოლიტიკა ასოცირების შეთანხმებით?

- საქართველოში წარმოშობილი პროდუქტი და სურსათი, ევროპული კავშირის ბაზარზე რომ გაიყიდოს, უვნებლობის და უსაფრთხოების სტანდარტს უნდა აკმაყოფილებდეს.

- ევროპულ კავშირში ადამიანი ყველაზე მაღალი და უზენაესი სიკეთეა და ყველაფერი მის კეთილდღეობას უნდა ემსახურებოდეს, მათ შორის ბიზნესიც.

- ამდენად, სურსათის უვნებლობის შემოწმება ადამიანის სიცოცხლის და ჯანმრთელობის უსაფრთხოებას ნიშნავს.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

15. როგორია სურსათის უვნებლობის პოლიტიკა ასოცირების შეთანხმებით?

- სურსათის უვნებლობა დამოკიდებულია წყლის და მიწის სიჯანსაღეზე, მცენარისა და ცხოველის ფიტოსანიტარულ და ჰიგიენურ ნორმებზე, სურსათის დამზადების ტექნოლოგიების გამართულობასა და სისუფთავეზე.

- ამიტომაც, მოწმდება წარმოების პროცესის თითოეული სეგმენტი **„ფერმიდან მაგიდამდე“.**

- მაგალითად.: ხორცი რომ უვნებელი იყოს, აუცილებელია ცხოველის სადგომი იყოს სუფთა, ცხოველს აძლევდნენ ჯანსაღ საკვებს, ცხოველზე ხორციელდებოდეს ვეტერინარული მეთვალყურეობა (რა დაავადებები გადააქვს, რა წამლებს აძლევენ), ცხოველის დაკვლა, შენახვა და შეფუთვა განხორციელდეს დადგენილი წესით და სხვა.

ასოცირების შეთანხმება - საქართველოს ეროვნული პოლიტიკისა და საქართველოს მოქალაქეთა კეთილდღეობის ინსტრუმენტი

16. როგორია მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკა ასოცირების შეთანხმებით?

- მომხმარებელთა უფლებები ადამიანის უფლებების მნიშვნელოვანი ნაწილია.
- მომხმარებელი კმაყოფილია, როცა აქვს არჩევანი, ფასები ხელმისაწვდომია, პროდუქტი და მომსახურება ხარისხიანია, ინფორმირებულია (არ ატყუებენ), ეპყრობიან პატივისცემით.
- ევროპულ კავშირში დიდი ყურადღება ეთმობა მომხმარებლის უფლებების დაცვას.
- ევროპული ინტეგრაციის პოლიტიკის ზეგავლენით, საქართველოში მომხმარებელთა დაცვის სფეროში ზოგიერთი ასპექტი დადებითი პრაქტიკისკენ განვითარდა.
- მაგალითად: მაღაზიები უკან იბრუნებენ ტანსაცმელს (შეცვლის მიზნით) ან გაფუჭებულ საქონელს.

გმადლობთ ყურადღებისათვის!

შეკითხვები

?